

MLADINSKI INTERDISCIPLINARNI RAZISKOVALNI TABOR ROGLA 2014

Mladinski interdisciplinarni raziskovalni tabor Rogla 2014 je tudi letos potekal na Rogli, in sicer od 21. do 27. junija 2014. Tabor je potekal v soorganizaciji Zveze za tehnično kulturo ter Občine Zreče, ob podpori Društva ljudske tehnike Zreče, v katerem so poskrbeli, da so bile vse aktivnosti na taboru zabeležene na filmski trak, podjetja Unior, d. d., Zavoda za varstvo narave Republike Slovenije, OE Celje ter Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Maribor. Nameščeni smo bili v mladinskem prenočišču Jelka, ki spada v sklop kompleksa na Rogli, kjer so bile na razpolago tudi prehrabene in rekreacijske usluge. Tabora se je udeležilo deset udeležencev, ki so svoje raziskovalno delo izvajali v geološki in botanično-ekološki skupini ter skupini za travniške sadovnjake. Izkoristili smo tudi vsaj delček ugodnih vremenski razmer in izvedli nočni lov na metulje. V sklopu tabora smo s pomočjo Zavoda za varstvo narave iz Celja izvedli tudi praktično delavnico – »hoteli za žuželke«. Na koncu raziskovalnega tabora so udeleženci že po tradiciji predstavili delovne rezultate.

Slika 1: Udeleženci tabora (foto T. Toni).

V **geološki skupini** so se povsem novi udeleženci tabora pod mentorstvom Vilija Podgorška najprej seznanili z geološko karto Slovenije in splošnimi geološkimi značilnostmi Pohorja. Terensko delo so izvedli na štirih lokacijah, kjer so iskali in proučevali kamenine, minerale in fosile. Na lokaciji na ožjem območju Rogle so med minerali našli kremen, glince, dendrite, kinoklor, prav tako so zasledili psevdomorfozo goethitov na piritu. Med kameninami so bili prevladujoči amfibolit, blestnik in gnajs. V naselju Boharina so udeleženci obiskali Črešnarjev kamnolom, ki je še dejaven. Med minerali so našli kremen, turmalin, glince, pirit, disten in sljudo. Prevladujoča kamenina je bila gnajs. Obiskali so tudi občasno dejaven kamnolom Štraus na Skomarju, kjer je značilna kamenina marmor, med minerali pa so našli pirit, rogovačo in sljudo. Zelo zanimiv je bil obisk občasno delujočega kamnoloma v Stranica. Tam kot kamnina prevladuje triasni dolomit, ki ga prekrivajo lapor, peščenjak in konglomerat. Med minerali so našli kalcit in bitumen. Kamnolom je zelo zanimiv tudi po fosilih. Med rastlinskimi so tako našli alge, premog in karbonizirana stebila rastlin, med živalskimi fosili pa so prevladovale korale, enoceličarji in rudistne školjke. Dodatna posebnost kamnoloma je tudi ta, da predstavlja eno od treh lokacij v Sloveniji, kjer so našli ostanke dinosavrov. Vse najdene ostanke kamenin so očistili in jih predstavili na koncu tabora; najdbe pa bodo postale sestavni del obstoječe geološke zbirke na Rogli.

Slika 2: Določanje mineralov (foto: S. Štajnbaher).

V sklopu **botanično-ekološke skupine** so udeleženci pod vodstvom Vita Kukulja proučevali različne habitate na širšem območju Rogle. Na celotnem območju so tako v času tabora evidentirali več kot 100 vrst rastlin. Pri proučevanju gozda so ugotovili, da je v nižinah prevladujoči listnati gozd, višje pa se razprostirajo iglasti gozdovi. V gozdovih je veliko mravljišč, na kakovost zraka pa kažejo tudi lišaji. Antropogenega izvora so planje, ki so na višjih predelih. Na njih je manjša rastlinska pestrost, dominantna vrsta je volk. V času tabora so se udeleženci tudi seznanili z aktivnostmi za ohranjanje planj. Habitat visokega barja nastane z odmiranjem šotnega mahu, tla so kislja z veliko organskih snovi, v njih pa je malo hranljivih snovi. Voda v barjih je temnejša, barja pa so podvržena zaraščanju ali sukcesiji. Travišne površine niso intenzivne, zato je večja rastlinska pestrost. V zadnjih letih so pojavljala vedno več invazivnih rastlinskih vrst. Vse značilne rastline iz posameznih habitatov so udeleženci tudi posebej pregledali in določevali pri laboratorijskem delu.

Slika 3: Terensko delo (foto: S. Štajnbaher).

Namen dela **skupine za travniške sadovnjake** je bil, da se udeleženci seznanijo z značilnostmi in pomenom travniških sadovnjakov, spoznajo njihovo vlogo v prostoru in gospodarski pomen. Vključeno je bilo tudi raziskovalno delo, v sklopu katerega so udeleženci na terenu spoznavali raznolikosti nasadov, v stiku s kmetovalci pa spoznali trenutno stanje in vizije posameznikov. V času tabora so obiskali posamezne kmetije na območju vasi Padeški Vrh, Koroška vas, Gorenje pri Zrečah, Resnik, Skomarje in Zreče. Tako so obiskali kmetije Studenčnik, Vranjek, Gričnik, Kovše-Kočnik, Lipuš, Pačnik, Andrejc in Mumelj. Osnovna pozornost je bila namenjena visokodebelnim starim sadovnjakom, prav tako pa so se seznanili tudi z novejšimi pristopi pri sadjarstvu. Mentor skupine je bil Janez Gričnik.

Slika 4: Pogovor z lastnikom sadovnjaka (foto; S. Štajnbaher).

Vsi udeleženci tabora so spoznavali vsebino koristnih insektov in obiskali kmetijo Ravnjak na Padeškem Vrhu, kjer so na gospodarskih poslopih spoznavali insekte in živali. V popoldanskem času si je vsak udeleženec tabora izdelal domovanje za koristne insekte, ki so dobili delovni naziv **hotel za žuželke**. Vodja delavnice je bil Gregor Kalan.

Slika 5: Udeleženci tabora s svojimi hotelčki za žuželke (foto: S. Štajnbaher).

Udeleženci so se seznanili tudi z metodami **nočnega lova na metulje**. Kljub hladnemu vremenu je nočni lov uspel, saj smo zabeležili več kot 40 vrst nočnih metuljev, kar je bilo glede na hladno vreme in nadmorsko višino zelo vzpodbudno. Nočni lov je vodil mag. Matjaž Jež.

Slika 6: Priprave na nočni lov metuljev (foto: S. Štajnbaher).

Poročilo pripravil:
Srečko Štajnbaher, vodja tabora